

BIOMETĀNA

INVESTĪCIJU NOZĪME LATVIJĀ

Kristīne Veģere, Dr.sc.ing.
Latvijas Biogāzes asociācija

KĀPĒC BIOMETĀNS LATVIJAI IR STRATĒĢISKI SVARĪGS?

- Biometāns = vietējais, atjaunojams, zemu emisiju degvielas avots.
- Spēj aizvietot fosilo dabasgāzi 1:1 → nav jābūvē jauna infrastruktūra.
- Atbilst ES klimata un enerģētikas prasībām (RED III, ETS2).
- Veicina enerģētisko neatkarību un mazina ģeopolitiskos riskus.
- Potenciālais piensesums Latvijas IKP un reģionu attīstībai.

Bez vietējā risinājuma Latvija zaudē gan klimata cīņā, gan ekonomikā

LATVIJAS POTENCIĀLS: CIK DAUDZ BIOMETĀNA VARAM SARAŽOT?

- Latvijas bioloģisko resursu apjoms ļauj saražot ~4 TWh biometāna gadā.
- ~40% no Latvijas dabasgāzes patēriņa
- 70% potenciāla nāk no:
 - lauksaimniecības kūtsmēsliem,
 - pārtikas/atkritumu plūsmām,
 - notekūdeņu dūņām.
- Reāls tirgus signāls → iespējams sasniegt līdz 20 biometāna ražotnes līdz 2030. gadam.

INVESTĪCIJU IETEKME UZ LATVIJAS EKONOMIKU

Tiešā ietekme:

- Vienas biometāna stacijas investīcijas: 10–20 miljoni EUR.
- Vietējie ieguvēji: būvniecība, metālapstrāde, tehnikas piegādātāji, inženieri uc.
- Ilgtermiņa darbavietas reģionos: 8–15 kvalificētu amatu uz vienu ražotni.

Netiešā ietekme:

- Lielāka stabilitāte lauksaimniecības sektorā – papildu ienākumi lauksaimniekiem.
- Digestāts aizvieto minerālmēslus → samazina importu, uzlabo augsni.
- Mazāk emisiju lauksaimniecībā: kūtsmēslu emisijas līdz –90%.

NOZARES INVESTĪCIJU NOZĪME TRANSPORTĀ

- Stingri transporta sektora emisiju mērķi līdz 2030. gadam → galvenais biometāna staciju attīstības stimuls;
- Biometāns ļauj sasniegt ES prasības bez:
 - elektroauto masveida ieviešanas,
 - infrastruktūras pārbūves.
- +10 g/MJ CI limits → biometāns nodrošina zemāko emisiju degvielu tirgū.
- Salīdzinoši vienkārša publiskā un kravu transporta dekarbonizācija ar esošajām CNG stacijām.

IEGUVUMI LATVIJAI, ATTĪSTOT BIOMETĀNA INVESTĪCIJAS

Enerģētiskā drošība:

- Mazāk atkarības no importa gāzes.
- Vietējā enerģija → nauda paliek Latvijā.

Klimata politika:

- Biometāns var nodrošināt līdz 5% transporta enerģijas jau tuvāko gadu laikā.
- Emisiju samazinājums – īpaši lauksaimniecībā.

Reģionu attīstība:

- Investīciju koncentrācija laukos.
- Jaunas darba vietas un infrastruktūra.

Ilgtermiņa lauksaimniecība:

- Digestāts kā resurss, nevis slogs.
- Mazāk smaku, mazāk piesārņojuma.

KO LATVIJA IEGŪST, JA INVESTĪCIJAS NOTIEK MĒRĶTIECĪGI?

- Moderns, eksportspējīgs bioenerģijas sektors.
- Reāli sasniedzami transporta klimata mērķi.
- Lauksaimniecības sektora transformācija.
- Enerģētiskā neatkarība un drošība.
- Augstāka pievienotā vērtība reģionos.

Biometāns nav tikai tehnoloģija — tas ir nacionālās drošības un ekonomikas jautājums.

GALVENIE IZAICINĀJUMI UN NEPIECIEŠAMIE RISINĀJUMI

- Mērķu sakārtošana patēriņa veicināšanai Latvijā.
- Pievienotās vērtības nodrošināšana investoriem ar stabilas politikas pamatnostādnēm.
- Caurspīdīgs un funkcionējošs tirgus izcelsmes sertifikātiem.
- Finanšu institūciju izpratne par sektora banku nodrošinājumu.
- Savstarpējā sadarbības procesu sakārtošana ar dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru veiksmīgai staciju palaišanai.

GALVENIE SOĻI BIOMETĀNA BŪVNICĪBAS PROCESĀ

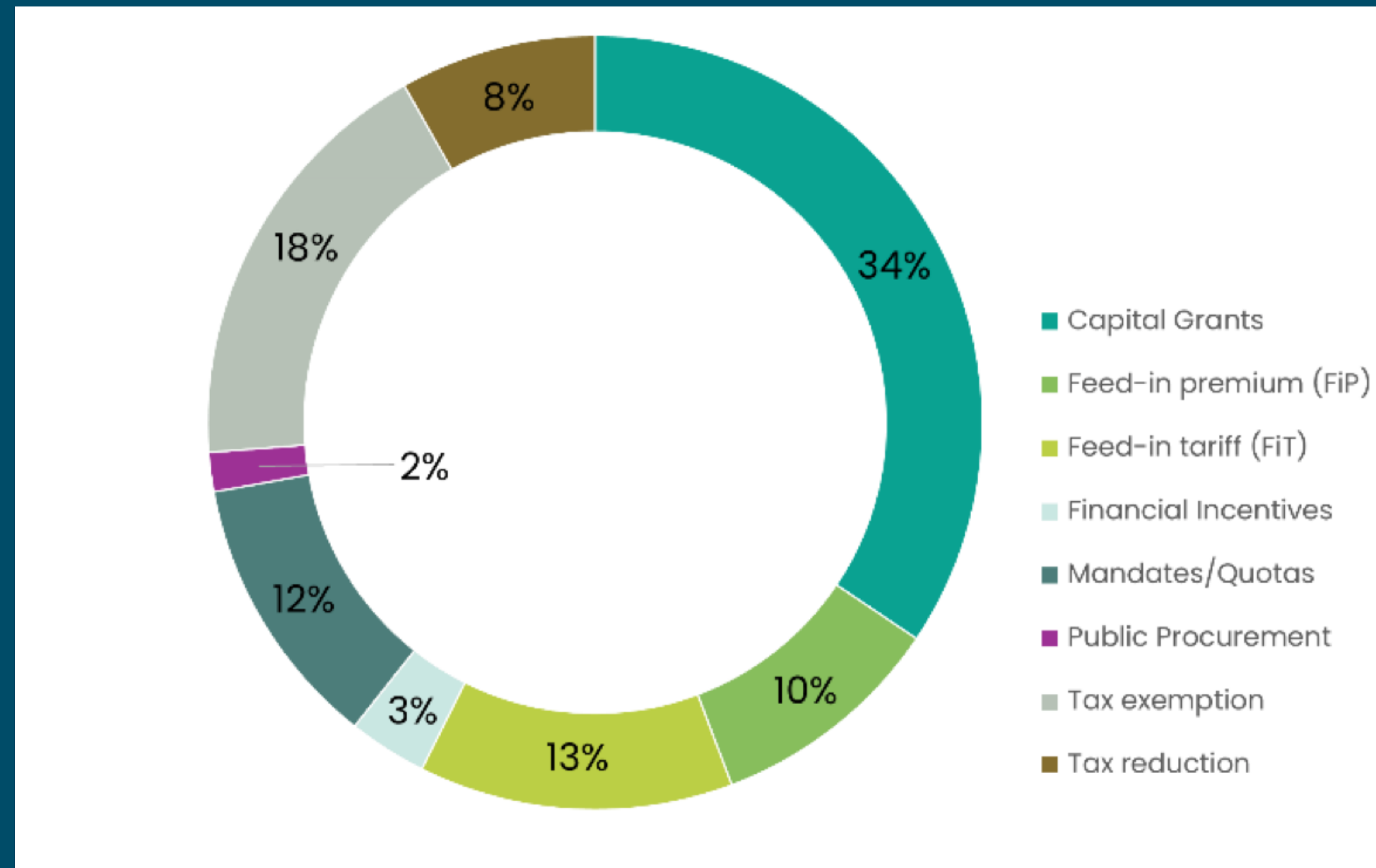

- Uzticamu, zinošu un pārbaudītu sadarbības partneru izvēle, upgrading tehnoloģijas izvēle;
- Svarīgi – visa projekta būvniecība zem viena vai vairākiem partneriem;
- Finansētāja izvēle;
- Projektēšana;
- Projekta vadības izvēle;
- Biznesa plāna aprēķini – capex, opex, izejvielu apjoms un potenciāls;
- Sākotnējais ghg aprēķins;
- Iespēšana tīklā; Tehnisko noteikumu saņemšana;
- Būvniecības uzsākšana;
- Būvniecība;
- Uzpircēja izvēle;
- Sertificētāju izvēle (ISCC un IA)
- Digestāta noieta risinājums

EBA STATISTIKA

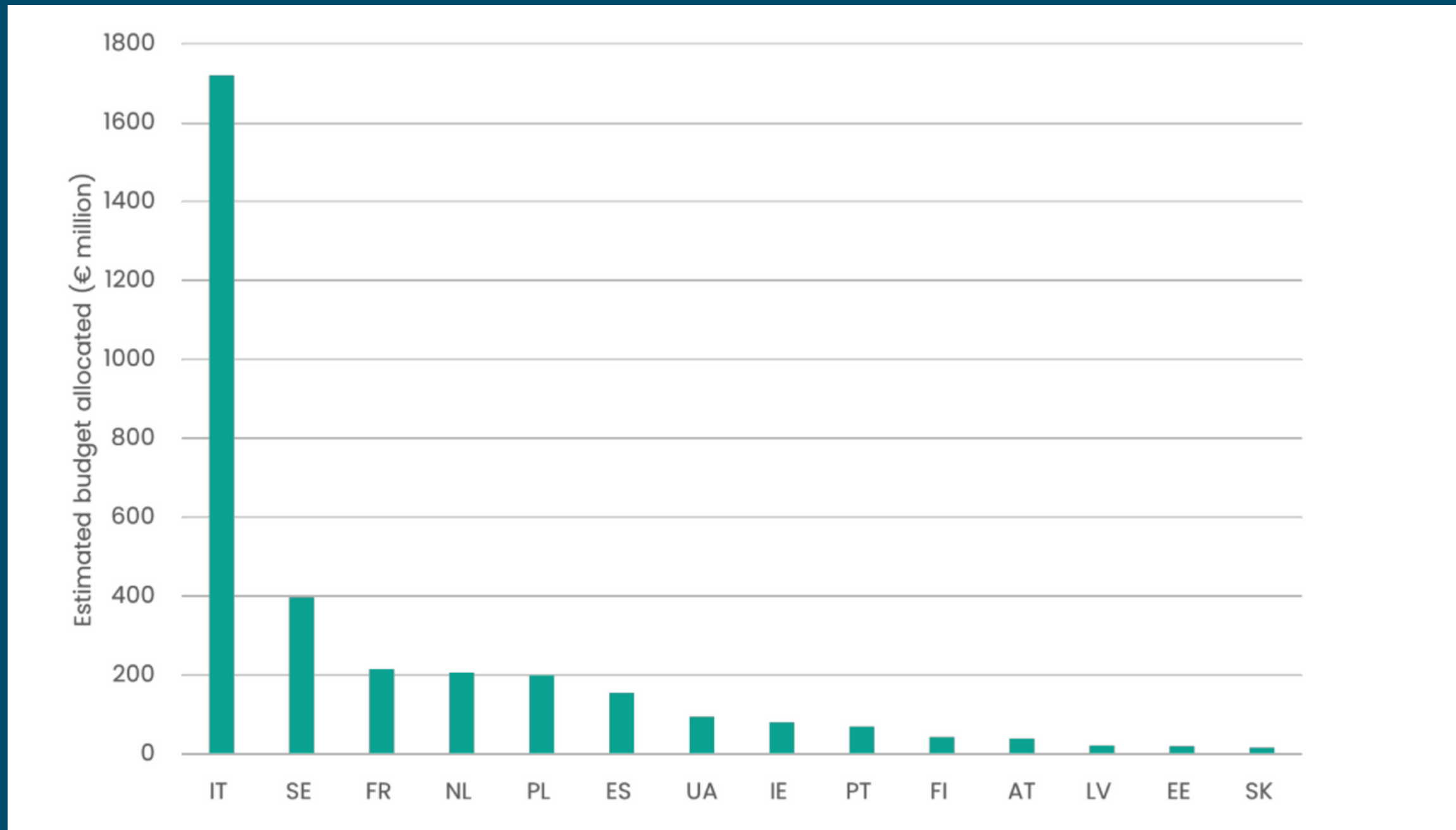
BIOMETĀNA ATBALSTA SHĒMU DAĻA PĒC VEIDA PĒDĒJO 5 GADU LAIKĀ ES

BIOMETĀNA ATBALSTA SHĒMU SKAITS PĒC VEIDA UN VALSTS, KAS IEVIESTAS PĒDĒJO PIECU GADU LAIKĀ

Country	Capital grants	Feed-in premium (FiP)	Feed-in tariff (FiT)	Financial incentives	Mandates / Quotas	Tax exemption	Tax reduction	Public procurement
Germany		1			1			
France			2					
Italy	1	1	1		1			
United Kingdom			1			1		
Netherlands	1	2			1			
Sweden	1		1			6		
Norway						2		
Switzerland			1					
Spain	3			1				
Finland	2				1	2	4	1
Estonia	1							
Belgium - Flanders							1	
Belgium - Wallonia	1			1				
Austria	3							
Czech Republic		1			1			
Slovakia	1		1					
Lithuania	1							
Ireland	1							
Portugal	1		1		1			
Ukraine	1							
Poland	3	1						

PAREDZAMAIS BUDŽETS, KAS PIEŠKIRTS BIOMETĀNA KAPITĀLA DOTĀCIJĀM 2026

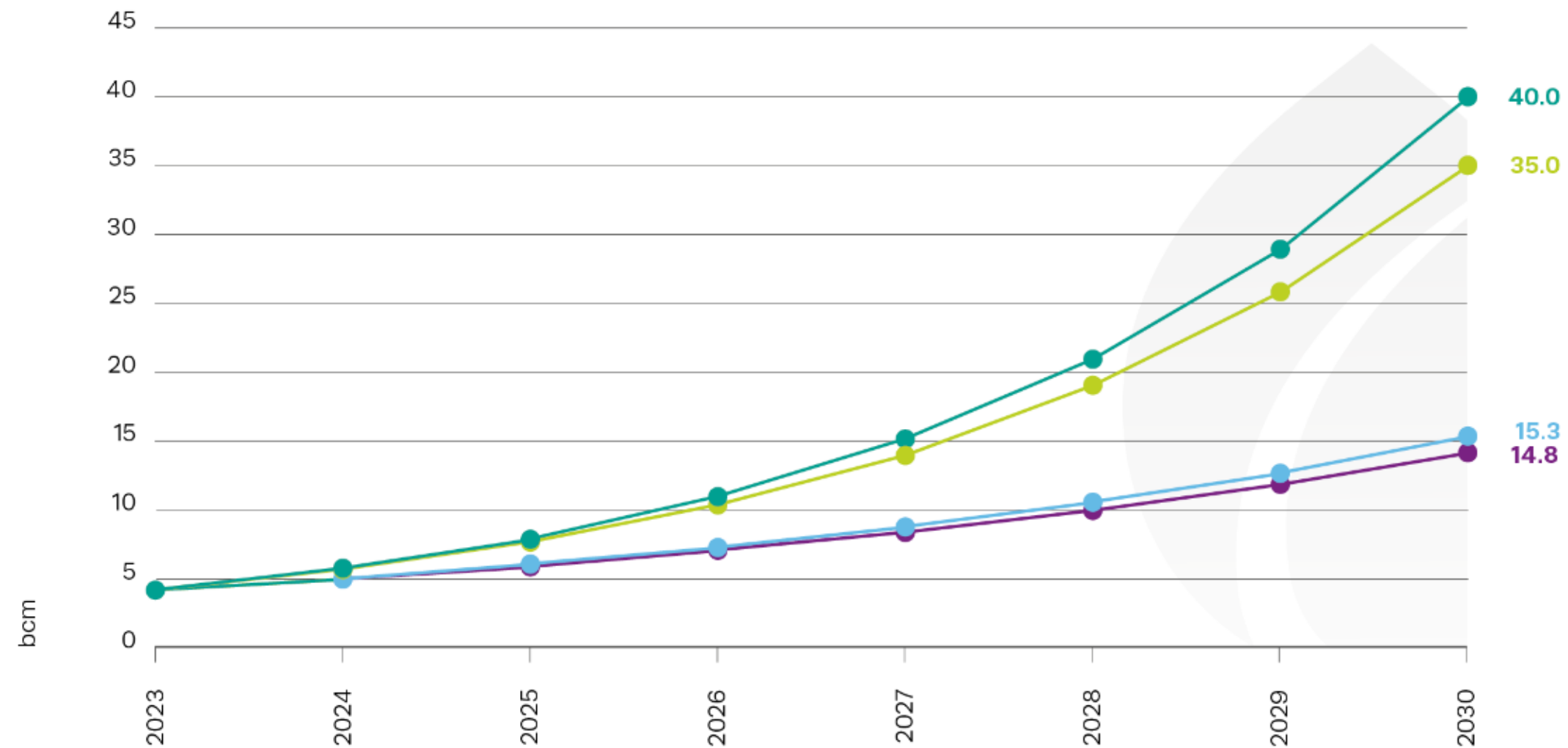
BIOMETĀNA RAŽOŠANAS APJOMU PIEAUGUMS

Figure 3.1

EU-27 biomethane growth curves
towards 2030

© 2024 EBA
European Biomethane
Association

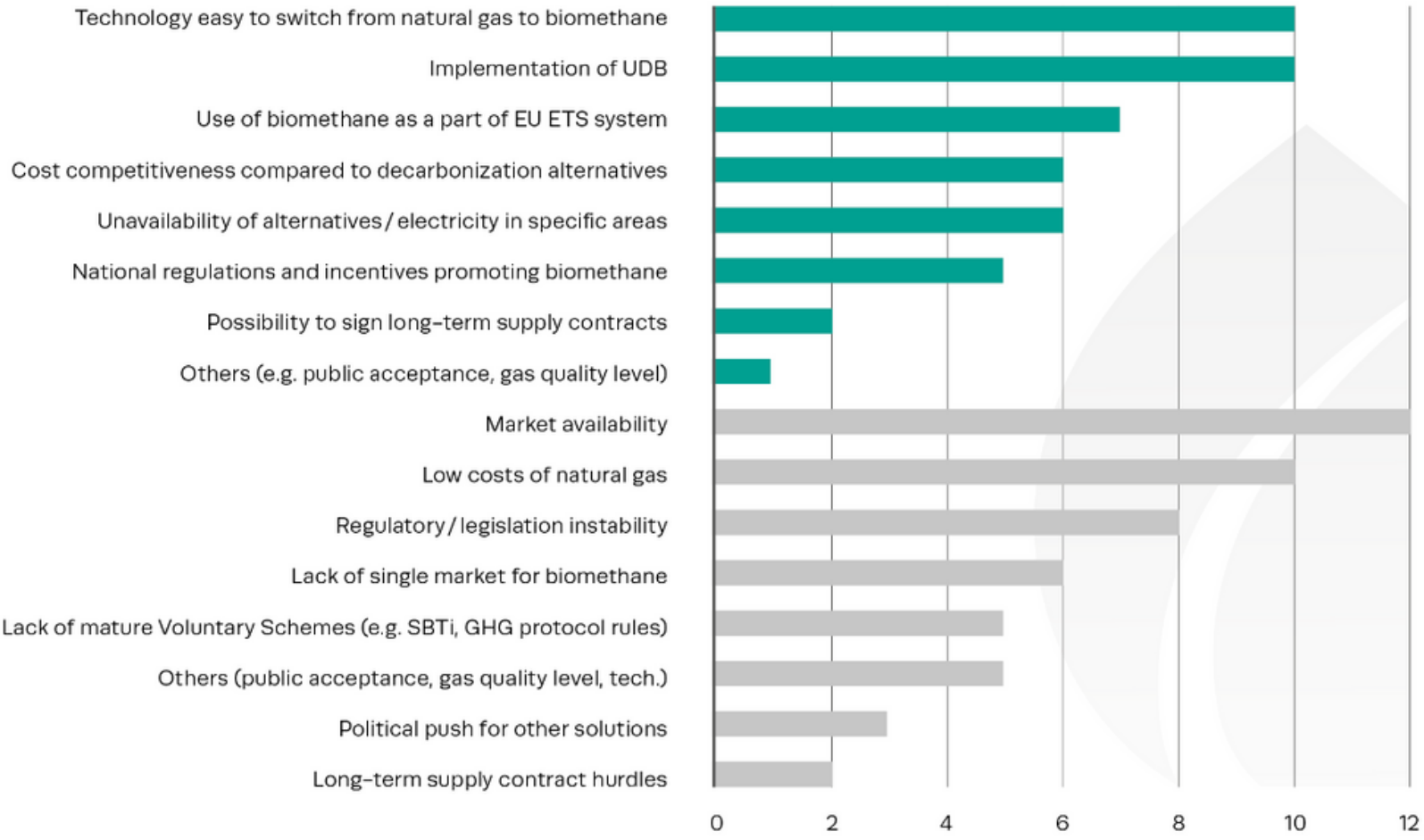
- EU-27 biomethane volume committed in NECPs towards 2030
- EU-27 biomethane production at 2023 growth rate
- REPowerEU biomethane target of 35 bcm
- EU-27 2030 biomethane potential

BIOMETĀNA MĒROGOŠANAS VIRZĪTĀJSPĒKI UN BARJERAS

Chart showing the drivers (green) and barriers (grey) to scaling up the use of biomethane, based on answers from the survey.

© 2024 EBA

PALDIES

JAUTĀJUMI?

Kristīne Veģere, Dr.sc.ing.
Latvijas Biogāzes asociācija

